

RECENZJE I OMÓWIENIA

SEMINARIUM ROGALIŃSKIE 1980 — „TEATR, TEATRALNOŚĆ, TEATRALIZACJA W KULTURZE PLASTYCZNEJ XIX WIEKU”

SŁOWO WSTĘPNE

Przygotowując do druku materiały II Seminarium w Rogalinie trzeba sięgnąć pamięcią do czasu, gdy rodziła się koncepcja seminariów rogalińskich. Przypomnienie okoliczności, jakie poprzedziły to seminarium, wydaje się konieczne dla właściwej oceny jego celów, programu, charakteru, a także rezultatów.

Seminaria rogalińskie poświęcone miały być sztuce XIX wieku, sztuce minionego stulecia, która jeszcze niedawno nagradzana i czczona, od impresjonizmu począwszy została zepchnięta w zapomnienie przez dynamiczne wkroczenie na arenę życia artystycznego najrozmaitszych „izmów”. Śladem awangardy XX wieku historia sztuki także z pogardą traktowała XIX-wieczne historyzmy, eklektyzm, sztukę akademicką czy secesję.

Nie sposób rozważać tu wielorakich przesłanek, które zadecydowały o nowym spojrzeniu na sztukę ubiegłego stulecia. Wypada jedynie przypomnieć, że od lat sześćdziesiątych byliśmy świadkami stale rosnącego zainteresowania wiekiem XIX, odkrywania coraz to nowych, nieznanych dotąd lub zapomnianych obszarów sztuki i „nie-sztuki”, dowartościowywania architektury wielkiej burżuazji, budownictwa przemysłowego, malarstwa pompierów, itd. Uświadomiono sobie — niekiedy dzięki nowym metodom badawczym — ogrom nieznanych czy mało znanych materiałów, odkrywano szereg tkwiących tam problemów. W Polsce proces ten występuje ze szczególną wyrazistością od końca lat sześćdziesiątych, a jego przejawem było podjęcie zagadnień związanych ze sztuką XIX wieku na kilku ogólnopolskich sesjach historyków sztuki.

Problemy sztuki XIX wieku w pierwszej połowie lat siedemdziesiątych znalazły się również na warsztacie licznej grupy młodych poznańskich historyków sztuki. Prowadzone wówczas dyskusje na forum Poznańskiego Oddziału Stowarzyszenia Historyków Sztuki przyniosły w efekcie propozycję zorganizowania kolejnej XXVII Ogólnopolskiej Sesji Naukowej SHS w Poznaniu, poświęconej dziejom polskiej sztuki XIX wieku. Przygotowywano ją szczególnie starannie. Od października 1976 r. do maja następnego roku zorganizowano pięć seminariów — spotkań roboczych z udziałem przedstawicieli różnych ośrodków polskiej historii sztuki. Do grona dyskusyjnego dołączyli też poznańscy socjologowie, zajmujący się problemami socjologii miasta.

Celem tych spotkań było tematyczne, metodologiczne i organizacyjne przygotowanie sesji. Już w czasie pierwszego spotkania dostrzeżono jeszcze jeden cel: umożliwienie zainteresowanym permanentnej dyskusji nad omawianymi zagadnieniami.